

Projekt

z dnia 14 grudnia 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA WISŁA**

z dnia 22 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119)

**Rada Miasta Wisła
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Wisła.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2023r.

Przewodniczący Rady Miasta
Wisła

Janusz Podzorski

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miasta Wisła

z dnia 22 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2023**

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	2
II.	DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z NARKOMANIĄ NA TERENIE MIASTA WISŁA	4
III.	ADRESACI PROGRAMU	8
IV.	CELE I ZADANIA PROGRAMU	8
V.	PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	13
VI.	SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU	13
VII.	ZASADY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	14

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023, zwany dalej Programem, skierowany jest do wszystkich wiślan, bez względu na to czy z problemem uzależnień od alkoholu, narkotyków czy uzależnień behawioralnych mają do czynienia w życiu prywatnym czy zawodowym. Jest dokumentem stanowiącym część polityki społecznej miasta Wiśla, wyznaczającym główne kierunki profilaktyki i działań mających na celu rozwiązywanie problemów w obszarze uzależnień w ujęciu zintegrowanym.

Istotą Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom, których podłoże i sposób powstawania są podobne bez względu na rodzaj substancji czy czynności wywołujących nałogi. W tym kontekście charakter podejmowanych działań w zakresie profilaktyki jest wspólny dla wszystkich uzależnień. Integracja programów uzależnień takich jak: alkoholizm, narkomania i uzależnienia behawioralne oraz roczny charakter Programu pozwolą efektywniej zarządzać działaniami w tym obszarze. Program został opracowany zgodnie z drugim celem operacyjnym – Profilaktyka uzależnień, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 roku Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Z dniem 1 stycznia 2022 roku na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw zmieniły się przepisy dotyczące programów wychowania w trzeźwości oraz programów przeciwdziałania narkomanii określone w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Niniejszy Program jest odpowiedzią na nowe zapisy ustawowe, na podstawie których samorządy gminne zostały zobowiązane przyjąć, nie później niż do 31 marca 2022 roku, wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Jednocześnie na mocy ww. ustawy Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, które prowadzi działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Na mocy art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw dotychczasowe przepisy stanowiące podstawę do przyjęcia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych otrzymały nowe brzmienie i w obecnym stanie prawnym obejmują również przeciwdziałanie narkomanii oraz mogą obejmować przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Artykuł 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii – w brzmieniu nadanym mocą art. 4 pkt 3 lit. a ustawy zmieniającej z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw wskazuje, że realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii jest prowadzona w ramach programu, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (wspólny program dotyczący problematyki uzależnień od alkoholu, narkotyków). Elementem nowego Programu stają się również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, które zgodnie z art. 4¹ ust. 1 pkt. 3) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zostały wpisane do zadań własnych gminy.

Na szczeblu krajowym aktem prawnym regulującym kwestie alkoholowe jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku oraz Narodowy Program Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, na szczeblu regionalnym przyjęty uchwałą nr VI/34/2021 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28 czerwca 2021 roku Program Przeciwdziałania Uzależnieniom w Województwie Śląskim natomiast lokalnie zagadnienia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym określa Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 obejmujący działania realizowane na terenie miasta Wisła.

Kierunki określone w niniejszym Programie stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich, jednocześnie pozostaje on zgodny zarówno z kierunkami zawartymi we wspomnianych ustawach, jak i innymi dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym i lokalnym:

- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023, przyjętym uchwałą XXIII/202/20 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 24 listopada 2020 r.
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Wisła na lata 2016 – 2024, przyjętą uchwałą Nr XXIII/301/2016 Rady Miasta Wisła z dnia 27 października 2016 r.
- Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Wisła w latach 2016 – 2025, przyjętym Uchwałą XXIII/302/2016 Rady Miasta Wisła z dnia 27 października 2016 r.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z NARKOMANIĄ NA TERENIE GMINY WIŚLA

WSKAŹNIK I

Niniejszy Program stanowi m.in. realizację wyników z badania dzieci i młodzieży szkolnej przeprowadzonego w szkołach funkcjonujących na terenie naszej gminy w okresie od 3 do 20 października 2022r. oraz Raportu „Badanie środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie powiat cieszyński – Cieszyn 2020”. Badanie w nowym roku szkolnym oparto na obserwacjach i rozmowach w ramach Zespołu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie. Dane porównywalne za lata 2018 – 2020 pozyskano z Raportu.

Wyniki badań, odzwierciedlają rzeczywiste problemy jakimi są, stosowane wśród uczniów, substancje psychoaktywne, tj. alkohol, papierosy i narkotyki. Badanie pozwoliło również określić poziom poczucia bezpieczeństwa min. w szkole oraz w domu. W badaniu wzięli udział uczniowie klas IV i VIII ze Szkół Podstawowych w Wiśle, rozmowy zostały przeprowadzone anonimowo.

Napoje alkoholowe

Jak wskazują uczniowie, dostęp do alkoholu dla młodzieży jest stosunkowo prosty. Wyniki badania wskazują, iż 18% przebadanej młodzieży szkolnej miało już kontakt z alkoholem, z tego prawie wszyscy zadeklarowali, że było to więcej niż jeden raz. Pozytywnym aspektem jest to, iż najmłodszy badani uczniowie w 36% uznali, że nigdy nie spożywali alkoholu.

Rodzajem spożywanego alkoholu jest najczęściej piwo, wino oraz wódka. Na pytanie dot. miejsca spożywania alkoholu odpowiadano: „*w własnym domu*”, „*na podwórku, w parku, nad rzeką*”, „*w domu kolegów(koleżanek)*”. Ponadto 78% uczniów deklaruje, iż sami nie kupują alkoholu, mają do niego dostęp przez swoich kolegów i koleżanki. Jedna osoba przyznała, że alkoholem jest częstowana przez swoich rodziców.

Uczniowie młodsi częściej sięgają po piwo – 48%, na drugim miejscu jest wódka- 22%, a na trzecim wino – 15%. Wśród badanej młodzieży część osób przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości – 8% wskazało, że na skutek spożycia doświadczało zaburzeń równowagi, mowy lub nie pamiętało co się z nimi dzieje. W czasie całego życia ani razu nie upiło się 54% uczniów.

Środki odurzające

Z danych wynika, iż ponad 88% młodzieży szkolnej nigdy nie zażywało środków odurzających. Prawie 17% uważa, że zna kogoś ze swojego otoczenia kto miał kontakt z narkotykami. Na pytanie „*czy w twoim środowisku narkotyki są łatwo czy też trudno dostępne?*”, aż 48% twierdzi, że są „*łatwo dostępne*”, 9% odpowiedziało „*trudno dostępne*”, natomiast reszta oświadczyła: „*trudno powiedzieć*”.

Nowe substancje psychoaktywne tzw. „Dopalacze”

Jak wskazują uczniowie, odsetek tych, którzy używali dopalaczy, jest niższy niż odsetek uczniów sięgających po przetwory konopi. Takie wyniki wskazują, że uczniowie mają coraz większą świadomość niebezpieczeństwa jakie niosą za sobą te substancje.

Uczniowie wskazują, że najczęstszym powodem sięgania przez dzieci i młodzież po substancje psychoaktywne jest ciekawość skutków ich działania, ponadto chcą w ten sposób zaimponować innym osobom. Młodzież starsza poszukuje w tym również wrażeń.

Niepokojący jest fakt względnie łatwego dostępu dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych.

Papierosy

Badania pokazują, że 70% uczniów ze wszystkich gminnych szkół nigdy nie paliło papierosów, 15% próbowało kilka razy palić papierosy, natomiast 3% pali „czasami - dość często”.

Jednocześnie w ramach Zespołu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie, w 2021 roku z pomocy psychologa, w zakresie pomocy od środków psychoaktywnych skorzystało 21 osób, w tym 7 nieletnich.

Poczucie bezpieczeństwa

Według uczniów na terenie tut. gminy 6 na 10 osób zdecydowanie najlepiej czuje się w domu. Pokłosie pandemii, to izolacja i ograniczone kontakty społeczne. Obecnie 35% uczniów mówi o osamotnieniu, nadal obserwowane są zjawiska autoagresji i zaburzenia odżywiania (bulimia, anoreksja) często w połączeniu z depresją, dotyczy to w mniejszym stopniu chłopców, jak dziewcząt.

Coraz więcej osób młodych sięga po tabletki, jako antidotum na hejt społeczny, nierozumienie, poczucie osamotnienia. Nie jest istotne jakiego typu są to leki (czasem to całe opakowanie apap, wit. C). Niemniej ryzyko stanowi dostępność do leków przeciwbólowych, a nawet neuroleptyków. Alarmujące jest to, że młodzież miesza tabletki z alkoholem. Łatwo osiągalne są też produkty CBD, zawierające dopuszczalny stopień stężenia THC. Nawet jeśli np. oferowane w automatach min. produkty CBD nie mają potencjału wywoływania efektów psychoaktywnych i potencjału wywoływania uzależnień, to należy zauważyć, że szkodliwość opartych na CBD preparatów może zależeć od drogi podania oraz obecności innych substancji towarzyszących, a tu nie należy nie doceniać fantazji i chęci eksperymentowania młodych ludzi.

Skuteczność przeciwdziałania zachowań ryzykownych

Wyniki badań wskazują, iż 86% uczniów potwierdziła uczestnictwo w zajęciach poświęconych problemom uzależnień np. od alkoholu, narkotyków itp. „na terenie szkoły”. Ponadto na pytanie „Czy rodzice rozmawiali z Tobą kiedykolwiek na temat zagrożeń związanych z uzależnieniem?” – 33% uczniów przyznało „tak, ale rzadko”, 26% „tak, dość często”, natomiast prawie 29% nigdy nie rozmawiało na ten temat z rodzicami.

Programy profilaktyczne, zajęcia oraz pogadanki dot. zagrożeń związanych z uzależnieniami skierowane do uczniów, realizowane w szkołach, potwierdzają swoją skuteczność w zmniejszaniu skali występowania wielu zachowań ryzykownych. Ponadto zagospodarowanie wolnego czasu poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych (np. sportowych), organizację wypoczynku letniego czy też organizację ferii zimowych, ma również ogromny wpływ na zmniejszenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

Reasumując powyższy raport, w 2023 roku szczególny nacisk winno się położyć na zajęcia profilaktyczne z uczniami szkół podstawowych oraz wzmocnienie więzi rodzinnych, jak i autorytetów wychowawczych, oraz organizację zajęć pozalekcyjnych (np. sportowych), organizację wypoczynku letniego i organizację ferii zimowych.

WSKAŹNIK II

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym problem alkoholowy na terenie naszej gminy jest liczba podań do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle (KRPA) o skierowanie do Sądu Rejonowego podania o objęcie leczeniem odwykowym na przestrzeń ostatnich lat (2018 – 2021) co obrazuje tabela 1. Poniższe zestawienie prezentuje bardzo duży wzrost liczby podań do KRPA w Wiśle w 2020 roku i spadek w 2021 roku. Wzrost w 2020 roku, to prawdopodobnie efekt wprowadzenia w naszym kraju stanu epidemii, w tym narodowej kwarantanny, izolacji, czasowego zamknięcia zakładów pracy, szkół, a co za tym idzie konieczności zmagania się z trudnymi emocjami, lękami o zdrowie i życie własne i najbliższych, lękami egzystencjalnymi dotyczącymi przyszłości, a także poczuciem bezradności wobec sytuacji zewnętrznej.

tabela 1. liczba podań do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle w latach 2018 – 2021.

rok	2018	2019	2020	2021
liczba podań	15	18	21	17

źródło: opracowanie własne KRPA Wiśla

Podobne zjawisko możemy zaobserwować w zakresie złożonych wniosków przez KRPA w Wiśle do Sądu Rejonowego w Cieszynie o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Tu również zauważalny jest wzrost liczby wniosków w 2020 roku i spadek w 2021.

tabela 2. liczba wniosków o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym złożonych do sądu w latach 2018 – 2021

rok	2018	2019	2020	2021
liczba podań	10	14	15	13

źródło: opracowanie własne KRPA Wiśla

Niestety w rzeczywistości odsetek problemów związanych z chorobą alkoholową, ryzykownym spożywaniem alkoholu lub pićem szkodliwym nie jest odzwierciedleniem w rzeczywistości. Tylko pewien procent osób postanawia podjąć działania w kierunku zobowiązania do leczenia odwykowego przeciwalkoholowego, w większości przypadków, rodziny, w których występują problemy alkoholowe woli w nich trwać niż przeciwdziałać, wiąże się to przede wszystkim z mechanizmem współzależnienia wśród członków rodziny.

Szkód powodowanych przez alkohol nie można całkowicie uniknąć, ale można zmniejszyć i złagodzić ich negatywne skutki. Skala konsekwencji zdrowotnych, społecznych i psychologicznych jakie niesie za sobą alkoholizm, nie tylko dotyka osobę nadużywającą alkohol ale również prowadzi do dezorganizacji życia społecznego osób z jej bezpośredniego otoczenia, zaburzenia prawidłowego funkcjonowania rodziny, rozwoju przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej i ekonomicznej, a także przestępczości, utracie pracy i zerwaniu więzi z bliskimi. Umocowanie ustawowe (art. 22 i kolejne ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) uregulowało kwestię bezpłatnej pomocy dla członków rodziny osoby uzależnionej od alkoholu dotkniętych następstwami nadużywania alkoholu przez osobę uzależnioną. Wsparcie świadczone jest w obszarze terapii i rehabilitacji współzależnienia oraz profilaktyki w podmiotach leczniczych wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego. Dodatkowo dzieci osób uzależnionych od alkoholu mogą uzyskać bezpłatnie pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną. Przepisy prawne dopuszczają niesienie tej pomocy dzieciom wbrew woli rodziców lub opiekunów będących w stanie nietrzeźwym. W Wiśle funkcjonuje wiele instytucji, działających na rzecz zmniejszenia negatywnych skutków nadużywania alkoholu. Nie bez znaczenia pozostaje tutaj działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (KRPA), która podejmuje szereg działań związanych z procedurą zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu.

Z posiadanych danych wynika, że KRPA w Wiśle w roku 2021 r. rozpoczęła postępowanie w stosunku do 17 osób, przy czym:

- w przypadku 8 osób wnioski zostały złożone przez członków rodziny,
- wobec kolejnych 3 osób – wnioski złożyli pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśle, po uprzednim rozpoznaniu sytuacji w środowisku zamieszkania osoby,
- ponadto 1 wniosek wpłynął z Sądu Rejonowego w Cieszynie,
- 5 wniosków zostało złożonych przez funkcjonariuszy Policji

W stosunku do roku 2018 liczba prowadzonych postępowań w kolejnych latach jest alarmująco wyższa. Z raportów przekazanych przez Izbę Wyrzeźwień w Bielsku-Białej, z którą Gmina Wisła ma podpisaną umowę, wynika, iż w 2021 roku 59 osób zostało umieszczonych w celu wyrzeźwienia: 50 mężczyzn, 8 kobiet i 1 nieletnia dziewczyna.

tabela 3. liczba osób umieszczonych w Izbie Wyrzeźwień 2018 –2021.

rok	2018	2019	2020	2021
liczba osób	28	58	58	59

źródło: opracowanie własne KRPA Wisła

Jednocześnie w ramach Zespołu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie, w 2021 roku z pomocy psychologa, w zakresie pomocy uzależnień skorzystało 53 osoby, w tym 15 nieletnich.

Ponadto z danych przekazanych przez Komisariat Policji w Wiśle wynika, iż w roku 2021 na terenie naszej gminy przeprowadzono 763 interwencji – w tym 118 interwencji domowych, 645 interwencji w miejscach publicznych. W 78 przypadkach powodem interwencji osoby były pod wpływem alkoholu.

Dlatego biorąc pod uwagę powyższe informacje bardzo ważne znaczenie ma niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudnościami w leczeniu odwykowym przeciwalkoholowym i pozostawaniu w stanie trzeźwości. Kolejnym tak samo ważnym aspektem jest wspieranie członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji oraz organizacji pozarządowych, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązania problemów z uzależnieniami od alkoholu na terenie Gminy Wisła.

Zasoby w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz problemów z narkotykami.

Na terenie Gminy Wisła rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmują się:

- 1) Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśle,
- 2) Zespół Interdyscyplinarny w Wiśle ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle oraz funkcjonujący w ramach jego struktury organizacyjnej Zespół Informacyjno – Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie,
- 4) Urząd Miejski – referaty: PTKS, RGŚ, RGD, GK, USC, OR,
- 5) Centrum Edukacji Ekologicznej,
- 6) Komisariat Policji w Wiśle,

- 7) Miejski Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Wiśle, wraz z placówkami oświatowymi: Szkoła Podstawowa nr 1, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, Zespół Przedszkoli Miejskich, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 5.
- 8) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Dziechcinka w Wiśle,
- jako jednostki zaangażowane bezpośrednio lub pośrednio w realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2023.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Wisła, a w szczególności następujące grupy osób:

- 1) osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące ryzykownie lub szkodliwie,
- 2) osoby uzależnione od narkotyków i środków psychoaktywnych oraz osoby zagrożone uzależnieniem,
- 3) dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem),
- 4) rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym oraz narkotykowym.

IV. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Główny cel Programu, brzmi:

„Ograniczenie następstw (szkód zdrowotnych oraz zaburzeń życia rodzinnego) używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zmniejszenie zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież”

Cele szczegółowe:

- podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania substancji psychoaktywnych,
- prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych w szczególności dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- kształtowanie właściwych postaw wobec zjawiska narkomanii i narkotyków wśród mieszkańców Gminy Wisła,
- ograniczenie zjawiska inicjacji narkotykowej,
- promocja zdrowego stylu życia,
- podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Wisła na temat zjawiska narkomanii i innych uzależnień od różnych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych - czynnościowych (m.in. hazardu, pracoholizmu, Internetu, cyberprzemocy zachowań seksualnych, zakupoholizmu, związanych z dietą i odżywianiem i innych),
- wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,

Cel główny programu będzie realizowany poprzez następujące cele operacyjne i zadania, ujęte w poniższych tabelach:

Cel I:**Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem**

lp.	Zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, leczenia odwykowego dla mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Pokrycie kosztów dojazdu do poradni leczenia uzależnień 	Urząd Miejski, MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych działaniami
B	Zwiększenie wiedzy na temat możliwości korzystania z różnych form pomocy wykwalifikowanych specjalistów	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z instytucjami i organizacjami prowadzącymi działania w zakresie terapii i rehabilitacji osób uzależnionych, w tym z publicznymi i niepublicznymi ZOZ oraz informowanie o dostępnych miejscach pomocy 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych działaniami • liczba szkoleń

Cel II:**Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie**

lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie Zespołu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przygotowanie i doposażenie pomieszczeń na potrzeby specjalistów pracujących w Zespole; Organizacja grup samopomocowych,	<ul style="list-style-type: none"> • finansowanie działalności Zespołu dla osób z problemem alkoholowym • zatrudnianie specjalistów (min. psychologów, logopedów, terapeutów ds. uzależnień) • świadczenie poradnictwa i pracy socjalnej przez MOPS • realizacja procedury Niebieskie Karty • zwiększenie wiedzy nt. możliwych form pomocy 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj podjętych działań, min. szkoleń, warsztatów • liczba osób, które skorzystały ze wsparcia MOPS, Zespołu Informacyjno - Konsultacyjnego,
B	Realizacja zadań wynikających z programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – współpraca z innymi jednostkami i organizacjami	<ul style="list-style-type: none"> • finansowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w tym dotacja na prowadzenie Powiatowego Ośrodka Wsparcia Dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj podjętych działań, • liczba osób, które skorzystały ze wsparcia
C	Organizowanie spotkań konsultacyjnych z udziałem specjalistów d/s uzależnień oraz przedstawicieli różnych grup zawodowych spotykających się z problemem uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie cyklicznych spotkań tematycznych • udział w spotkaniach i konferencjach 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób biorących udział w spotkaniach, konferencjach • liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego • liczba spotkań grup roboczych

(gminnych i pozagminnych), a także organizowanie spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą			
---	--	--	--

Cel III:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Edukacja dzieci i młodzieży, realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, organizacja dodatkowych spotkań, zajęć lub warsztatów w celu zagospodarowania czasu wolnego lub w ramach procesu edukacyjnego, realizacja środowiskowych programów profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie spotkań, prowadzenie zajęć edukacyjno-warsztatowych realizowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi z aspektami choroby alkoholowej i skutkami w postaci min. zachowań przemocowych; szkodliwego wpływu narkotyków i innych środków psychoaktywnych na organizm człowieka 	MZEAS Wisła placówki oświatowe Centrum Edukacji Ekologicznej (CEE)	<ul style="list-style-type: none"> rodzaj i liczba zorganizowanych spotkań, zajęć lub warsztatów, liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w spotkaniach, zajęciach lub warsztatach
B	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie i prowadzenie na terenie szkół zajęć edukacyjno-warsztatowych nt. szkodliwego wpływu alkoholu i środków odurzających oraz narkotyków, na człowieka realizowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomani i alkoholizmowi z aspektami choroby alkoholowej i skutkami w postaci min. zachowań przemocowych 	MZEAS Wisła placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> liczba i rodzaj przeprowadzonych zajęć liczba dzieci i młodzieży szkolnej uczestniczących w zajęciach
C	Tworzenie dodatkowych form spędzania czasu przez dzieci i młodzież poprzez przedłużenie pracy świetlic szkolnych oraz organizację zajęć pozalekcyjnych i wakacyjnych, tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież	<ul style="list-style-type: none"> realizacja zajęć pozalekcyjnych i wakacyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym, zajęć wyrównawczych, w połączeniu z zajęciami o charakterze informacyjno-edukacyjnym realizacja środowiskowych programów profilaktycznych min. organizacja spotkań i imprez o charakterze informacyjno-edukacyjnym 	MZEAS Wisła placówki oświatowe Centrum Edukacji Ekologicznej (CEE)	<ul style="list-style-type: none"> liczba środowiskowych programów profilaktycznych liczba i rodzaj zorganizowanych spotkań, zajęć lub warsztatów liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w spotkaniach, zajęciach lub warsztatach

		<ul style="list-style-type: none"> • promowanie zdrowego stylu życia • organizowanie tematycznych spotkań, zajęć lub warsztatów 		
D	Poszerzenie zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie edukacji, integracji i rekreacji, jako alternatywne możliwości spędzania wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych i integracyjno-rekreacyjnych 	Urząd Miejski, Referat PTKS, MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj podjętych działań, • liczba osób, które skorzystały ze wsparcia
E	Poszerzenie oferty zajęć informacyjnych i edukacyjnych w zakresie negatywnych wpływ alkoholu i innych substancji uzależniających na organizm człowieka w czasie organizowanych wyjazdów na zielone szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanie zielonych szkół 	MZEAS Wisła placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dofinansowanych form spędzania czasu wolnego • liczba dzieci uczestniczących w tych formach
F	Tworzenie oraz rozwój bazy do realizacji działań informacyjnych, edukacyjnych, integracyjno-rekreacyjnych, sportowych oraz miejsc aktywnego spędzania czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój lub poprawa bazy do realizacji zadań związanych z kierowaną do mieszkańców Gminy Wisła ofertą zajęć w zakresie sportu, edukacji, integracji i rekreacji (w tym placów zabaw, boisk, siłowni, ścieżek pieszo-rowerowych, ścieżek edukacyjnych, ogrodów edukacyjnych), edukacji, integracji, jako alternatywne możliwości spędzania wolnego czasu 	Urząd Miejski, Referat PTKS, Referat RGŚ, Referat RGD, Referat GK, MOPS Wisła, MZEAS Wisła/ placówki oświatowe w Wiśle	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj podjętych działań, • liczba osób, które skorzystały ze wsparcia

Cel IV:

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Zapewnienie możliwości korzystania z różnych form wsparcia i pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin, organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży, wskazywanie właściwych form spędzania czasu wolnego, profilaktyka lokalna	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi prowadzącymi działalność informacyjną, edukacyjną, i integracyjno-rekreacyjną w zakresie profilaktyki uzależnień, min. organizacja dni trzeźwości 	Urząd Miejski Referat Organizacyjny	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj podjętych działań, • liczba osób, które skorzystały ze wsparcia
B	Rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy dostępnych na terenie gminy i powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego celem realizacji zadań pomocy osobom 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj podjętych działań

		uzależnionym i członkom ich rodzin		
C	Zwiększenie wiedzy i świadomości nt. możliwości pozyskania form pomocy, zapewnienie pomocy rodzinom potrzebującym, upowszechnianie informacji nt. dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • praca socjalna • praca w ramach kontraktu socjalnego • pomoc osobom uzależnionym i rodzinom, integrowanie ze środowiskiem • udostępnianie informacji w środowisku 	MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań i rozdystrybuowanych materiałów informacyjnych

Cel V: Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie prowadzonej promocji i reklamy napojów alkoholowych				
lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych sprzedaży alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych 	KRPA Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych kontroli
B	Eliminowanie ewentualnego naruszenia obowiązujących przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przez sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych 	KRPA Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i rodzaj podjętych działań

Cel VI: Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego - zapewnienie działalności Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych				
lp.	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Zabezpieczenie pracy Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zatrudnienie pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • obsługa administracyjna, • wynagrodzenia członków KRPA, • pokrywanie kosztów sądowych • prowadzenie akcji informacyjno- edukacyjnych • prowadzenie interwencji oraz postępowań o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego • kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego, • współpraca z MOPS w 	Urząd Miejski, Urząd Stanu Cywilnego MOPS Wisła	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych działaniami • liczba szkoleń • liczba wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,

		Wiśle, instytucjami i organizacjami oraz jednostkami samorządu terytorialnego		
B	Zabezpieczenie pracy Biegłym Sądowym: psycholog i psychiatra	<ul style="list-style-type: none"> wydawania opinii przez biegłych 	KRPA Wisła	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób skierowanych na badanie psychiatryczno-psychologiczne

Efektywne wykorzystanie zasobów instytucjonalnych, wymienionych w części diagnostycznej i wybranych inicjatyw lokalnych odbywać się będzie poprzez:

- *profilaktykę uniwersalną* – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych;
- *profilaktykę selektywną* – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego;
- *profilaktykę wskazującą* – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych;
- *terapię i rehabilitację* – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

V. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zamierzonymi efektami działań podejmowanych w ramach realizacji celów Programu są:

- 1) zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego,
- 2) zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież,
- 3) zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu,
- 4) zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszenia prawa i porządku publicznego,
- 5) zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
- 6) promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023* jest koordynowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle, którego zadaniem jest komunikacja pomiędzy poszczególnymi podmiotami wdrażającymi i realizującymi zadania w środowisku lokalnym, oraz ich formalne rozliczenie oraz prowadzenie monitoringu realizacji owych zadań, a także dokonywanie ewaluacji.

Nadzór nad realizacją zleconych zadań prowadzi Urząd Miejski w Wiśle.

Podmioty wdrażające i realizujące poszczególne zadania zobowiązuje się do przedstawiania jednostce koordynującej informacji o podjętych zadaniach, postępie w ich realizacji oraz problemach wynikłych w trakcie.

Bieżący monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz wdrażanie działań korygujących.

VII. ZASADY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków planowanych w budżecie Gminy Wiśła, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nie przekraczających 100ml. (100%).

Planowane na rok 2023 łącznie nakłady finansowe wynoszą 1.500.000,00zł.

Zasady wynagradzania członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkowie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości:
 - 1) za każdą z następujących czynności:
 - 100,00zł brutto - udział w posiedzeniu komisji,
 - 200,00zł brutto - przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych,
 - 200,00zł brutto - reprezentowanie spraw związanych z zastosowaniem obowiązku leczenia odwykowego przed sądem,
 - 200,00zł brutto - udział w szkoleniu
 - 2) 150,00zł brutto za przeprowadzenie działania o charakterze interwencyjnym wobec osób nadużywających alkoholu
2. Przewodniczący Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na pierwszym posiedzeniu komisji w 2022 roku wyznacza z członków komisji:
 - 1) 1 osobę, która pełnić będzie funkcję sekretarza komisji. Zakres obowiązków sekretarza określa Przewodniczący Komisji i przekazuje sekretarzowi w formie pisemnej na pierwszym posiedzeniu komisji,
 - 2) zespół zadaniowy składający się z 2 osób do przeprowadzania działań o charakterze interwencyjnym wobec osób nadużywających alkoholu,
 - 3) zespół zadaniowy składający się z 2 osób do prowadzenia kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych z zastrzeżeniem, że kontrola przeprowadzana jest przez 1 członka tego zespołu wraz z wyznaczonym pracownikiem lub pracownikami organu wydającego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
3. Przewodniczący może w trakcie trwania roku dokonać zmian w składach osobowych zespołów zadaniowych jak również powierzyć funkcję sekretarza komisji innej osobie.
4. Osoba pełniąca funkcję sekretarza otrzymuje oprócz wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1 dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 350,00zł brutto miesięcznie.